

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: **A.**, nar. X., **alias M.**, nar. X., štátny príslušník Arménska, naposledy v zahraničí bytom V., t. č. Pobytový tábor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky R., zastúpený Advokátskou kanceláriou Š., s. r. o., M. proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, so sídlom Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-2443-59/PO-Ž-2007 zo dňa 25.9.2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/73/2009-55 zo dňa 21.4.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/73/2009-55 zo dňa 21.4.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-2443-59/PO-Ž-2007 zo dňa 25.9.2009, ktorým odporca neposkytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) z dôvodu, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca správne a v súlade s dostatočne zisteným stavom veci správne posúdil potrebu poskytnutia medzinárodnej ochrany formou doplnkovej ochrany tak, že dospel k názoru, že pre jej poskytnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Krajský súd sa nestotožnil s námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci. Predovšetkým poukázal na nehodnovernosť navrhovateľa, preukázanú v azylovom konaní pred odporcom a to i napriek skutočnosti, že pri posúdení potreby ochrany v rámci doplnkovej ochrany sa stav potreby tejto ochrany posudzuje podľa aktuálneho zhodnotenia naplnenia predpokladov jej predpokladov, teda zhodnotenia bezpečnostných rizík návratu, ktoré existovali v čase vydania rozhodnutia. Je tomu tak preto, lebo vyhodnotenie existencie či neexistencie vážneho bezprávia sa aj v tomto konkrétnom prípade odvíja čiastočne od informácií, ktoré poskytol navrhovateľ. V prvom azylovom konaní uviedol ako dôvod svojej žiadosti o azyl výhradne ekonomické dôvody a iné údaje o svojej identite. Až v druhom aktuálnom konaní uvádzal dôvody súvisiace s jeho krátkym pôsobením ako vojaka v konflikte o Náhorný Karabach. Podmienkou poskytnutia doplnkovej ochrany je možná existencia vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle (hrozba uloženia či výkonu trestu smrti, mučenie alebo neľudské zaobchádzanie alebo trest, alebo vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu) v prípade návratu do krajiny pôvodu. Navrhovateľovi nikdy nebol žiaden trest, teda ani trest smrti uložený, pričom mu jeho uloženie ani nehrozí, nakoľko nebol nikdy trestne stíhaný. Ak by skutočne bol vinený zo zabitia vojaka či vojakov počas jeho krátkodobého pôsobenia vo vojnovom konflikte o Náhorný Karabach, resp. z dezercie, celkom určite by sa takéto obvinenie realizovalo formou trestného stíhania, čo sa však nestalo, a to ani počas opakovaných pravidelných predvolaní na orgán vojenskej správy, kedy sa skúmala zdravotná spôsobilosť navrhovateľa na vojenskú službu. Sám navrhovateľ uviedol, že počas celého obdobia od roku 1993 nemal žiadne negatívne skúsenosti a to

ani so štátnymi orgánmi, či tretími subjektmi. Ak navrhovateľ uvádzal, že bol hľadaný ľuďmi z okolia generála, zo smrti ktorého príbuzného bol údajne ústne obvinený, podľa krajského súdu takéto jeho zdôvodnenie potreby medzinárodnej ochrany neobstojí práve s poukazom na vyššie spomenutú nedôveryhodnosť navrhovateľa. Krajský súd sa vyjadril, že niet dôvodu domnievať sa, že by mu v prípade návratu hrozilo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie. Zo správ o Arménsku vyplýva, že arménski neúspešní žiadatelia o azyl sa pri svojich návratoch nestretávajú so zlým zaobchádzaním. Krajský súd ďalej uvádza, že bolo zistené a preukázané, že v Arménsku niet ozbrojeného konfliktu v dôsledku ktorého by bola osobná integrita navrhovateľa ohrozená. Súd tiež poukázal na skutočnosť, že i napriek tomu, že navrhovateľ bol počas svojho pobytu na Slovensku úspešne operovaný na mozgový tumor, táto skutočnosť neznamená v prípade jeho návratu ohrozenie, ktoré by bolo možné podradiť pod pojem neľudského či ponižujúceho zaobchádzania. Arménsko sa počtom lekárov zaraďuje na popredné miesta, pričom tam poskytovaná zdravotná starostlivosť je na štandardnej úrovni, osobitne v oblasti liečby onkologických ochorení. Navrhovateľ je navyše po úspešne vykonanej operácii v stabilizovanom stave a vyžaduje iba pravidelnú dispenzárnú starostlivosť, ktorá je v Arménsku zabezpečená.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany, ako rozhodnutie správne a zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že Krajský súd v Bratislave dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne právne posúdil vec, odňal navrhovateľovi právo zúčastniť sa na pojednávaní a svojím rozhodnutím, ako aj jemu predchádzajúcim postupom ukrátil navrhovateľa na jeho právach. Uviedol, že o azyl na území Slovenskej republiky požiadal z obavy o svoj život. V prípade jeho návratu do krajiny pôvodu mu hrozí smrť z dôvodu, že pre svoje presvedčenie odmietol bojovať za Arménsko v Náhornom Karabachu. Vojaci, ktorí tam bojovali mu kladú za vinu smrť viacerých ľudí zúčastnených na bojoch a niektorí vysoko postavení predstavitelia kladú za vinu smrť svojich príbuzných. Navrhovateľ nie je bežným typom dezertéra a z dezercie nebol ani nikdy oficiálne obvinený, nakoľko bol na vojenskú službu násilne odvedený a nebol oficiálne zaregistrovaný ako vojak. Podľa navrhovateľa však neexistencia obvinenia z dezercie v jeho prípade neznamená, že nebol zo strany vysokých vojenských predstaviteľov stíhaný spôsobom, ktorý možno porovnať s prenasledovaním. Navrhovateľ uznal, že vojna v Náhornom Karabachu oficiálne skončila

12.5.1994, avšak ďalej uviedol, že až do roku 2000 v tejto oblasti prebiehalo množstvo vojenských operácií a situácia nie je v podstate upokojená dodnes.

Navrhovateľ ďalej v odvolaní uvádza, že v Arménsku nie je možné zabezpečiť mu riadnu zdravotnú starostlivosť, nakoľko chudobní ľudia v Arménsku nemajú takmer žiaden prístup ku kvalifikovaným lekárom. Jeho život by bol preto po návrate do krajiny pôvodu ohrozený.

Navrhovateľ ďalej uvádza že nie je zrejmé prečo a ako dospel krajský súd k záveru, že navrhovateľ nebol nikdy trestne stíhaný a teda nie je možné, aby bol navrhovateľ skutočne vinený zo smrti vojakov v Náhornom Karabachu. Uviedol len, že nie je dôvod domnievať sa, že by navrhovateľovi v prípade návratu hrozilo neľudské, či ponižujúce zaobchádzanie. Navrhovateľ ďalej namieta, že súd vo svojom rozsudku nerieši, či si odporca splnil povinnosti, ku ktorým bol zaviazaný predchádzajúcim rozsudkom krajského súdu. Nerieši ani, či navrhovateľovi v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí alebo nehrozí nebezpečenstvo vážneho bezprávia z dôvodu dezercie navrhovateľa z armády. Z rozhodnutia nevyplýva ani to, či súd skúmal aký majú k lekárskej starostlivosti prístup chudobní obyvatelia Arménska. Krajský súd sa podľa navrhovateľa nezaoberal ani tým, či správy založené do spisu sú aktuálne, nakoľko odporca doložil do spisu jedinú aktuálnu správu, ktorá nie je podľa názoru navrhovateľa pre posúdenie žiadosti navrhovateľa relevantná.

Na základe uvedeného navrhol navrhovateľ rozsudok krajského súdu zmeniť a to tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že dôvody uvádzané v opravnom prostriedku sú tými istými dôvodmi, ktoré navrhovateľ uvádzal v azylovom konaní, ktoré odporca už posudzoval a rozhodol predmetným rozhodnutím o neposkytnutí doplnkovej ochrany. Krajský súd následne napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu potvrdil. Odporca ďalej uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu v plnej miere a námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku považuje za neodôvodnené a účelové. K námietke týkajúcej neprítomnosti navrhovateľa na pojednávaní odporca poukázal na skutočnosť, že poverený pracovník odporcu v deň pojednávania 21.4.2010 videl navrhovateľa pred budovou súdu, ktorý tam stál a fajčil. Táto skutočnosť je uvedená aj v zápisnici z pojednávania. Preto túto námietku považuje odporca

za účelovo vykonštruovanú a zavádzajúcu. Odporca vyjadril názor, že navrhovateľ v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ani jeho právny zástupca v opravnom prostriedku neuviedli a nepreukázali také dôkazy, ktoré by oprávňovali vydať rozhodnutie o poskytnutí doplnkovej ochrany a má za to, že správny orgán objektívne a individuálne posúdil všetky okolnosti týkajúce sa predmetnej veci. Odporca navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. októbra 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (informácie, ktoré vypracoval odbor dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce dňa 2.2.2009 a 10.9.2009, údaje zo Súhrnných teritoriálnych informácií o Arménsku, spracované a aktualizované Zastupiteľským úradom ČR v Tbilisi ku dňu 27.10.2008, aktuálne informácie SITA z 31.8.2009 „Turecko a Arménsko obnovia diplomatické vzťahy“) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Ako vyplynulo zo zápisnice z ústneho pojednávania so žiadateľom o udelenie azylu alebo poskytnutí doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky v prvostupňovom správnom konaní, navrhovateľ sa narodil v meste Kirovakan, ktoré sa v súčasnosti volá Vanadzor, je štátnym príslušníkom Arménska, národnosti arménskej, kresťanského vierovyznania, slobodný a bezdetný. Je po operácii mozgu, pravidelne užíva lieky a musí chodiť na kontroly.

Na otázku či sa niečoho obáva v prípade návratu domov uviedol, že v prípade návratu domov sa obáva problémov s vojakmi a so svojim zdravím, pretože by ho nemohli liečiť tak ako na Slovensku. Na otázku akých vojakov sa obáva odpovedal, že sa jedná o vojakov generála Aršalus Phatyan. Bojí sa toho, že by ho v prípade návratu domov k nemu predviedli. On sa totiž domnieva, že má čo dočinenia so smrťou jeho vzdialeného príbuzného. Navrhovateľ ďalej uviedol, že s tým nemá nič spoločné. Bola vojna a jeho smrť sa nikdy nevyšetrovala a ani nikdy nebol oficiálne obvinený. Bolo to v roku 1996. Ďalej uviedol, že od posledných pohovorov konaných 19.2.2007 a následne 31.1.2008 nenastali žiadne zásadné zmeny a všetky údaje týkajúce sa jeho osoby a osobných údajov, sú naďalej platné a v plnej miere sa pridržiava všetkých údajov, ktoré vtedy uviedol. Počas vstupného doplňujúceho pohovoru dňa 31.1.2008 navrhovateľ uviedol, že v krajine pôvodu nebol členom žiadnej politickej strany, ani nevykonával žiadne politické aktivity. Ako dôvod svojho odchodu z krajiny pôvodu uviedol problémy, ktoré údajne mal po tom ako ušiel z armády v Náhornom Karabachu. V dotazníku žiadateľa o azyl zo dňa 19.12.2007 najprv uviedol, že v roku 1993 bol zo školy odvedený bojovať v Náhornom Karabachu, no v doplňujúcom pohovore už zmenil čas nástupu na roky 1995, 1996. Tu mal byť dva mesiace a potom sa údajne rozhodol ujsť a vrátil sa domov k rodičom do mesta Vanadzor. Po jeho príchode domov sa mu údajne mali vyhrážať neznámi ľudia pôsobiaci okolo generála menom Aršalus Phatyan a údajne ho obvinili zo smrti viacerých Arménov, ktorí zomreli v Náhornom Karabachu. Malo im prekážať, že ušiel a nebojoval. Preto, že ho títo ľudia hľadali, cestoval a zdržiaval sa u príbuzných v Rusku a Gruzínsku a len na krátke obdobia chodieval domov do Arménska.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že v krajine pôvodu nemal nikdy žiadne problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi orgánmi, nikdy nebol trestne stíhaný ani väznený.

Na záver navrhovateľ doplnil, že by chcel požiadať, aby odporca vzal do úvahy jeho zdravotný stav nakoľko v tomto stave nemôže nikam cestovať nasledujúcich 5 rokov. Chcel by požiadať o nejakú formu pobytu, aby sa na Slovensku voľne pohyboval. Chcel by si nájsť prácu

a mať trvalé zamestnanie. Má povolenie pracovať, v súčasnej dobe však nepracuje, ale chcel by prácu, ktorá by nepredstavovala záťaž vzhľadom na jeho zdravotný stav.

Prvýkrát požiadal navrhovateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky pod menom M. 10.11.2006 z ekonomických dôvodov a hľadania si zamestnania. Odporca rozhodnutím č. p. Mu-2251/PO-Ž/2006 zo dňa 8.12.2006 v súlade s § 12 ods. 1 písm. a) zákona o azyle jeho žiadosť zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Opravný prostriedok navrhovateľa voči tomuto rozhodnutiu Krajský súd v Košiciach odmietol z dôvodu, že bol podaný oneskorene.

Druhýkrát požiadal navrhovateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky 16.11.2007. Odporca pod ČAS: MU-2443/PO-Ž-2007 dňa 11.2.2008 vydal rozhodnutie, na základe ktorého menovanému nebol udelený azyl na území Slovenskej republiky a zároveň mu nebola poskytnutá doplnková ochrana a taktiež bolo podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov konštatované, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia do Arménska. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok, na základe ktorého rozhodol Krajský súd v Bratislava a to tak, že svojím rozsudkom č. k. 10Saz 11/2008-58 zo dňa 6.3.2009 potvrdil rozhodnutie odporcu v časti neudelenia azylu a v časti neposkytnutia doplnkovej ochrany a v časti neexistencie prekážok administratívneho vyhostenia zrušil rozhodnutie odporcu a vec vrátil na nové konanie.

Odporca opätovne posúdil, či navrhovateľ spĺňa podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany. O existencii prekážok administratívneho vyhostenia nerozhodoval, nakoľko podľa novely zákona o azyle platnej od 1.12.2008 sa migračný úrad nezaobera posudzovaním existencie alebo neexistencie prekážok administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov, ale iba posúdením poskytnutia alebo neposkytnutia doplnkovej ochrany.

Podľa odporcu navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie doplnkovej ochrany, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, pričom vážnym bezpráviom sa podľa § 2 písm. f) zákona o azyle rozumie uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas

medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Odporca uviedol, že v súčasnosti v Arménsku neprebíha vojnový konflikt. Hoci pozdĺž militarizovanej kontaktnej línie oddeľujúcej azerbajdžanské územie a Náhorný Karabach je bezpečnostná situácia napätá, menovaný žil v oblasti, v ktorej jednoznačne možno bezpečnostnú situáciu považovať za stabilnú a úplne pokojnú. Navrhovateľ vo svojich výpovediach potvrdil, že so štátnymi orgánmi krajiny nemal nikdy žiadne problémy, nebol väznený ani trestne stíhaný. Na konštatovanie krajského súdu, že u menovaného je možné mať opodstatnené obavy z vážneho bezprávia v krajine pôvodu v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu z dôvodu jeho dezercie z armády, odporca uviedol, že menovaný v krajine pôvodu nikdy nebol obvinený z dezercie aj napriek tomu, že údajne svojvoľne opustil vojenskú jednotku u ktorej pôsobil, hoci takéto konanie je trestné. Počas pohovorov potvrdil, že niekedy v roku 1992 alebo 1993 bol vojenským lekárom posúdený jeho zdravotný stav. Posudok mal vypracovať lekár z vojenského komisariátu vo Vanadzor a údajne centrálnou komisiou na vojenskom veliteľstve v Jerevane mu bolo vydané potvrdenie, že nie je schopný odvodu na vojenskú službu. Toto potvrdenie malo podľa menovaného platnosť na dva roky a po uplynutí tohto času bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený komisiou, ku ktorej obdržal oficiálne písomné predvolanie. K odvodu bol predvolávaný každé dva roky od svojich 17 rokov až do roku 2004. Vždy obdržal oficiálne predvolanie dostaviť sa na vojenský komisariát v meste Vanadzor, vždy sa preukázal lekárskeým potvrdením a ako uviedol, z toho dôvodu ho na vojnu nepredviedli. Odporca uviedol, že práve na základe týchto tvrdení vyznieva veľmi nepravdepodobne informácia o jeho odvedení koncom roku 1995 prípadne začiatkom roku 1996, keďže v tomto čase už bolo uzatvorené prímerie medzi Arménskom a Azerbajdžanom. Menovaný aj počas svojej výpovede pred krajským súdom uviedol, že dôvodom jeho žiadosti o udelenie azylu je jeho prenasledovanie zo strany arménskych vojakov na príkaz generála Aršalusa Phatyana preto, lebo dezertoval z armády počas vojny v Náhornom Karabachu a aj preto, že generál ho obviňuje z vraždy jeho príbuzného, ktorého mal zastreliť zozadu. Oficiálne ho však úrady nestíhali ani za dezerciu a ani za vraždu. Nikdy nebol stíhaný a odsúdený za žiadny trestný čin. V rozsudku krajského súdu bolo konštatované, že z vyššie uvedeného je zrejmé, že jeho prenasledovanie nepredstavovalo vážne nebezpečenstvo, pretože v krajine pôvodu sa menovaný pohyboval bez toho, že by ho niekto osobne napádal alebo sa mu vyhrážal. Dôvody menovaného vyhodnotil odporca ako irelevantné a účelové. Vojnový konflikt medzi Azerbajdžanom a Arménskom o Náhorný Karabach bol ukončený prímerím 12.5.1994, vtedy ešte menovaný nebol plnoletý a nebojoval v tomto konflikte. Jeho tvrdenia, že bol obvinený generálom Phatyanom, že mu zabil príbuzného vo vojnovom konflikte, sú preto úplne nereálne, lebo v roku 1996 už vojnový konflikt neprebíhal. Tvrdenia žiadateľa,

že podobných prípadov sa počas vojnového konfliktu udialo veľa síce môžu byť pravdivé, ale koniec konfliktu sa datuje na máj 1994, kedy sa ho menovaný nezúčastnil, a tým pádom ani nemohol byť obvinený, že by počas bojov niekoho zabil. Navyše aj z armády údajne dezertoval už počas mierového stavu. Menovaný v opravnom prostriedku argumentoval, že jeho prípad spadá pod prenasledovanie, ako je uvedené v odseku 170 Kritérií a postupov pri udeľovaní štatútu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 a podľa Protokolu z r. 1967 o postavení utečencov vydaných v januári 1992 Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov. Uvedený odsek uvádza, že existujú prípady, kedy jediným dôvodom pre priznanie utečeneckého štatútu je povinná vojenská služba, t. j. ak žiadateľ vie preukázať, že výkon vojenskej služby by si vyžiadal jeho účasť vo vojenských akciách, ktoré sú v rozpore s jeho ozajstným politickým, náboženským alebo morálnym presvedčením, alebo s jeho svedomím. Odporca ďalej uvádza, že vo výpovedi menovaného, aj keď mu bol daný dostatočný priestor na odôvodnenie jeho dôvodov odchodu z krajiny a jeho údajnej dezercie absentuje vyjadrenie ako politické presvedčenie, náboženské presvedčenie, morálne presvedčenie a taktiež svedomie. Z toho dôvodu tvrdenia, že prípad menovaného spadá pod odsek 170 Kritérií a postupov pri udeľovaní štatútu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 pôsobia účelovo, lebo nijakým spôsobom nepreukázal, že by z armády dezertoval z týchto dôvodov. Udelenie ochrany menovanému by nebolo v súlade so Ženevsou konvenciou, kde v kapitole V., pojednávajúcej o špeciálnych prípadoch b) zbehovia a osoby vyhýbajúce sa vojenskej službe v bode 167 je uvedené, že v krajinách, kde je zavedená povinná vojenská služba, je vyhýbanie sa plneniu tejto služby častokrát vystavené trestnému stíhaniu podľa platných zákonov. Bez ohľadu na povinnú alebo nepovinnú vojenskú službu, je dezercia zakaždým považovaná za trestný čin. Tresty za tento čin sú v rôznych krajinách rôzne a udelenie trestu sa obvykle nepovažuje za druh perzekúcie. Strach z perzekúcie a potrestania za dezerciu alebo vyhýbanie sa vojenskej službe ešte samo o sebe nepredstavuje opodstatnené obavy z perzekúcie v zmysle jej definície. Na druhej strane nemôže byť žiadateľ vylúčený z možnosti štatútu utečenca iba preto, že je zbehom. Osoba môže byť okrem toho, že je zbeh, alebo sa vyhýba nastúpeniu vojenskej služby, aj utečencom. Odporca ďalej uviedol aj to, že v bode 168 je uvedené, že osoba nie je utečencom, ak jediným dôvodom pre zbehnutie alebo vyhnutie sa vojenskej službe bola nechť k vojenskému výcviku alebo strach z boja. Môže sa však stať utečencom, ak zbehnutie alebo vyhnutie sa vojenskej službe je sprievodným javom iných závažných motívov pre odchod z krajiny, alebo ak má aj iné dôvody v zmysle definície pre opodstatnené obavy z perzekúcie. Menovaný však zbehnutie a následné obavy z trestu udáva ako jediný dôvod svojej žiadosti, teda podľa Ženevskej konvencie nemá nárok na žiadnu formu ochrany. Uvádza síce, že ho mal generál obviniť zo zabitia jeho príbuzného. Toto obvinenie však nebolo oficiálne a nebolo ani predmetom žiadneho vyšetrovania a potrestania. Nejde teda o fakt, že by od neho bola požadovaná účasť vo vojenských akciách, ktoré sú v rozpore s jeho ozajstným politickým, náboženským alebo

morálnym presvedčením, alebo s jeho svedomím, čo je v prípade dezercie dôvodom na udelenie ochrany. Z článku 33 Konvencie 1951 je možné odvodiť, že perzekúcia je ohrozenie života a slobody z dôvodu rasy, náboženstva či príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Menovaný nečelil v krajine pôvodu problémom z vyššie uvedených dôvodov, a taktiež nebol zo strany štátnych orgánov v Arménsku nikdy trestne stíhaný ani obvinený z nejakého trestného činu. Menovaný v krajine pôvodu nebol nikdy väznený, mučený ani vystavený krutému, neľudskému zaobchádzaniu. Súd uznal vo svojom rozsudku za potrebné v prípade menovaného zohľadniť jeho zlý zdravotný stav z hľadiska neurologického, nakoľko menovaný podstúpil závažnú operáciu. V tejto súvislosti považoval odporca za potrebné uviesť, že zdravotný stav nie je predmetom ustanovenia § 13 a) zákona o azyle, ktorý pojednáva o poskytnutí doplnkovej ochrany z dôvodu zlého zdravotného stavu. Migračný úrad by porušil zákon o azyle, ktorý takúto možnosť vôbec nepripúšťa. Zákomom je striktné dané za akých okolností ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl. Napriek tomu bol zdravotný stav menovaného skúmaný. Jeho ošetrojúci lekár skutočne potvrdil absolvovanie operácie tumoru mozgu dňa 10.6.2008. V jeho prípade je nutný neurologický dohľad 5 rokov od operácie, a to jedenkrát ročne kontrola MRI, potom pri stacionárnom náleze je možné interval MRI predĺžiť na jedenkrát za 2-3 roky. Lekár vo svojej správe konštatoval, že pacient je klinicky stabilizovaný a schopný samostatnej existencie. V súvislosti so zdravotnou starostlivosťou v Arménsku je dôležité uviesť, že zvláštnosťou súčasného Arménska je, že počet lekárov na 1000 obyvateľov je jeden z najvyšších na svete (traja lekári na 1000 obyvateľov) a tento pomer je vyšší, než v iných rozvojových krajinách a dokonca v niektorých rozvinutých krajinách (napr. v Dánsku je podľa WHO tento pomer 2,93 na 1000 obyvateľov). Taktiež počet lekárov - onkológov s titulom PhD. a dokonca doktor vied (najvyšší vedecký titul v Arménsku) je tu jeden z najvyšších na svete. Odporca uviedol, že lekárska starostlivosť je v Jerevane dostupná takmer v takom rozsahu ako aj v Európe. Rozdiel je však medzi Jerevanom a vidieckymi oblasťami, aj čo sa týka úrovne hygieny. Zo zdrojov informácií zaslaných odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce je zrejmé, že monitorovanie zdravotného stavu menovaného je možné aj v krajine pôvodu. Podľa princípu legitímnosti (Trestný zákon Arménskej republiky /ďalej len "RA"/, paragraf 5), len trestné právo rozhoduje či je čin kriminálny a trestuhodný. A keďže "žiadosť občana RA o udelenie štatútu utečenca" alebo "získanie štatútu utečenca v inej krajine" nie sú uvedené v žiadnom normatívnom akte ako kriminálne alebo trestuhodné činy, osoba za takéto činy nemôže byť v RA potrestaná. Paragraf 25 Ústavy RA zdôrazňuje právo občana RA na vycestovanie z krajiny a návrat do Arménskej republiky. Navyše počas pohovoru 19.12.2007 menovaný uviedol, že nevie kde sa nachádza jeho cestovný doklad, pretože ho stratil počas cesty na Slovensko. Vo svojej výpovedi uvádzal, že si ešte doma urobil z neho fotokópiu. Avšak počas doplnujúceho pohovoru 11.6.2009 uviedol, že vlastní cestovný doklad, ale originál dokladu nepredloží,

nakoľko ho bude potrebovať až sa rozhodne oženiť. Tieto skutočnosti údajne neuviedol z dôvodu obáv, že by mu mohol byť cestovný doklad odobratý a mohol by byť vrátený do Arménska, čo ako uvádza nechcel. Z uvedeného je teda zrejmé, že menovaný nespĺňa podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR, keďže podľa Ženevskej konvencie ako zbeh nemá nárok na žiadnu formu ochrany, lebo jeho zbehnutie nebolo z dôvodu obavy účasti vo vojenských akciách, ktoré sú v rozpore s jeho ozajstným politickým, náboženským alebo morálnym presvedčením, alebo s jeho svedomím. Z dôvodu jeho zlého zdravotného stavu mu doplnková ochrana rovnako nemôže byť poskytnutá, lebo právny poriadok SR takúto možnosť nepripúšťa. Po vyhodnotení a detailnom preskúmaní súdom nariadených úloh správny orgán opakovane skonštatoval, že u menovaného neboli zistené dôvody domnievať sa, že v prípade návratu do krajiny pôvodu by bol vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu i krajského súdu, že neboli dané predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, lebo jeho dôvody odporca nepovažoval za také, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

Námietku, že navrhovateľovi bola upretá možnosť zúčastniť sa na pojednávaní, považuje odvolací súd za účelovú.

Z obsahu spisu krajského súdu vyplynulo, že navrhovateľovi predvolanie na pojednávanie bolo doručené dňa 2.3.2010 a súčasne súd požiadaval o eskortu navrhovateľa, ktorý sa v čase určenia termínu pojednávania nachádzal v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou. Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že dňa 25.3.2010 bolo krajskému súdu doručené oznámenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou, o tom, že navrhovateľ nebude ústavom eskortovaný nakoľko, predpokladaný koniec trestu navrhovateľa je dňa 11.4.2010.

Odvolačí súd však nemal pochybnosti o tom, že navrhovateľovi bolo predvolanie na pojednávanie na deň 21.4.2010 riadne a včas doručené, a to dňa 2.3.2010.

Naviac zo zápisnice z pojednávania dňa 21.4.2010 vyplýva, že poverený pracovník odporcu uviedol, že pri vstupe do budovy súdu videl navrhovateľa, ktorý pred budovou súdu fajčil. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 21.4.2010 ďalej vyplynulo, že v priebehu pojednávania do pojednávacej miestnosti vstúpil súdu neznámy muž, ktorý uviedol, že je Dr. M. a opýtal sa, či prebieha pojednávanie vo veci S.. Uviedol, že je zástupcom navrhovateľa, na otázku súdu, či môže predložiť plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa, odpovedal, že plnomocenstvo nemá a navrhovateľ nie je prítomný, ďalej uviedol, že chce ospravedlniť navrhovateľa z neúčasti na pojednávaní zo zdravotných dôvodov.

Pokiaľ teda krajský súd predmetnej veci konal a vec rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý bol riadne a včas predvolaný (svoju neprítomnosť riadne neospravedlnil), takýmto postupom neodňal navrhovateľovi možnosť zúčastniť sa na pojednávaní, pretože postup krajského súdu bol v súlade s § 101 ods. 2 OSP.

Odvolačie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. októbra 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová